

Předložená disertační práce představuje text o 116ti stranách včetně seznamu literatury a příloh. Formální stránka je odpovídající, srozumitelná, členění je klasické na část teoretickou a empirickou. Již z názvu plyne logická podvojnost analýzy tématu. V teoretické části je nejprve probrána tematika parafilií, jejich dělení a diagnostika se speciálním zaměřením na diagnostiku psychologickou. Podle očekávání tato kapitola přechází v samostatnou a obsažnou část věnovanou právě Rorschachově metodě (dále používám jen zkratku ROR) v diagnostice sexuálních deviací. Již těchto deset stran (55-64) má velkou hodnotu. U nás zatím nebylo podobné shrnutí zatím publikováno (resp. nikoliv v nedávné době a v takové hloubce). Autorka by podle mého názoru mohla tuto část ihned publikovat jako samostatný text.

Autorka s sestavováním své práce nemohla vyhnout základnímu přiblížení ROR. V nedávné době totiž přecházíme na poměrně odlišný systém práce s ROR (tzv. Comprehensive system) a zatím není tak rozšířen, aby se dalo předpokládat, že všichni čtenáři předložené práce budou bez potíží všemu rozumět. Na jednu stranu se tedy tato část (36-54) textu může jevit jako jisté odbočení, ale jinak to podle mě nešlo – právě v zájmu plynulosti a srozumitelnosti dalšího výkladu. Jaksi mimochodem však konstatuji, že stránky věnované výkladu ROR jsou povedené, přehledné a užitečné pro každého, kdo s ROR, resp. CS začíná.

Nicméně vlastním jádrem práce část empirická sledující otázku, nakolik je ROR ve své specifické podobě CS jako metoda užitečná v diagnostice sexuálních deviací. Obdivuji zde autorčinu píli a trpělivost, se kterou sbírala a dohledávala data, následně je vyhodnocovala a zpracovávala. Výsledkem je podle mě jedinečná studie, která u nás je ojedinělá, pionýrská. Pokud má disertační práce přispívat k poznatkům vědy, tak právě tento text to nade vši pochybnost představuje. Původní je také vědecko-výzkumné použití ROR. ROR se u nás sice používá poměrně často v klinické praxi při individuální diagnostice, ale zatím chybí naše ROR studie vystavěné na sběru dat, pomáhající tak každodennímu a rutinnímu praktikování, podloženému mnohdy tzv. klinickou zkušeností. Ta je samozřejmě normální a vítaná. Je však třeba ji průběžně ověřovat právě takovými studii, jakou je předložená práce. Racionálně uvažující kliničtí psychologové volají po testování svých osobních, exaktními daty nedoložených zkušeností. Bohužel jsme někdy svědky opaku. Výsledkem potom ale je řada „nesestřelitelných“ hypotéz (jak by snad poznamenal Karl Popper), které se tradují, opětovně zmiňují a nezřídka napomáhají k udržování osobní prestiže jejich autorů. Ať už autorka této disertační práce dospívá k jakémukoliv závěru (ve smyslu návrhů využití konkrétních ROR výsledků v diagnostice parafilií), za nejpodstatnější považuji právě ukázkové prolomení více či méně intuitivního používání ROR. Ještě jinými slovy by se to dalo vyjádřit i tak, že jde o svého druhu validizační studii.

Při četbě textu jsem si pro sebe formuloval otázku, nakolik autorka shledává užitečnou tuto novou verzi ROR (tedy CS) při sledování psychologického obrazu sledovaných osob. Tedy, jak snadno/obtížně se dařilo sestavit množinu proměnných (viz Tab. 1) tak, aby byla pokrytá, zachycená relevantní oblast osobnosti.

Podle mého názoru jde o zdařilou práci, kterou doporučuji k obhajobě.

Praha 14.11. 2009

Jiří Šípek
